

УДК 378.1

Віктор Барановський, Марія Паньків, Віталій Паньків

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ФОРМУВАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ПІДХОДУ ДО СИСТЕМИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ В УМОВАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИХ ОСВІТНІХ ВИМОГ

Viktor Baranovskij, Mariya Pankiv, Vitalij Pankiv

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University, Ukraine

FORMATION OF A DIFFERENTIATED APPROACH TO THE SYSTEM OF EDUCATION OF FOREIGN STUDENTS IN THE CONDITIONS OF PROVIDING COMPETITIVE EDUCATIONAL REQUIREMENTS

На теперішній час для України актуальним завданням є прискорений розвиток галузі експортних освітніх послуг, залучення нових студентів, збереження вже сформованих традицій в міжнародній освітній діяльності, розширення регіонального контингенту студентів. Активна інтернаціоналізація української освіти як конкурентоспроможної та підвищення її високого рівня, визнаного в усьому світі, зумовлює необхідність запровадження ефективних заходів в системі вищої професійної освіти для іноземних студентів. Для виходу України на рівень світових стандартів в цій галузі виникає потреба в реалізації і розвитку ресурсів науково-освітньої педагогічної діяльності, розроблення інноваційних когнітивно-адаптивних технологій, що збагачують зміст навчальних дисциплін новими ідеями і технологіями, знання яких забезпечує високу якість професійної підготовки.

Успішне навчання іноземних студентів у вищих навчальних закладах України і підготовка високопрофесійних фахівців для зарубіжних країн є однією з найважливіших задач в галузі міжнародної освіти, що забезпечує можливість країни увійти у світовий освітній простір.

Основний контингент іноземних студентів в ТНТУ складають представники країн, що розвиваються - Індії, Африки, арабських країн. Ці студенти мають свою специфіку порівняно зі студентами з розвинених країн, в яких середня освіта вже багато років є обов'язковою. Зв'язок між загальним рівнем освіти в будь-якій країні і рівнем розвитку цієї країни не вимагає доказів. До особливостей студентів з країн, що розвиваються, можна віднести не лише якість отриманої на батьківщині освіти, а й релігійні аспекти, і відсутність належної матеріально-технічної бази в рідному коледжі або школі, і індивідуальний соціоетнічний статус, властивий кожній окремій нації. Основною відмінністю студентів з країн, що розвиваються, є отриманий рівень

середньої освіти. Кожна країна має свою специфіку в сфері освітніх послуг, що найчастіше є перешкодою для швидкого «занурення» іноземних учнів в навчальний процес українського вузу. Адаптація іноземних студентів до нових методів і форм навчання є основоположним фактором, що визначає ефективність освітнього процесу в цілому.

Для студента-іноземця саме вищий навчальний заклад є орієнтиром і провідником в новий соціокультурний простір та закладає основи для розвитку й зміцнення різних комунікативних і професійних зв'язків, допомагає встановити загальний ментальний контакт з новою країною. Роль університету в адаптації іноземного студента, пристосуванні його до нового суспільства, входження в освітній процес очевидна і незаперечна.

У зв'язку з цим, виникає необхідність створення організаційно-педагогічних умов, що сприяють процесам включення і подолання труднощів навчання іноземних студентів в чужій країні, з метою мінімізації негативного сприйняття інокультури і з обов'язковим збереженням власної культурної ідентифікації.

Викладачі нашого університету, володіючи інформацією про відмінності у вивченні загальноосвітнього циклу предметів середньої школи у контингенту студентів, які приїжджають в Україну, при складанні робочих планів і наповненості аудиторних занять, намагаються враховувати особливості освітнього процесу на батьківщині студентів і передбачити труднощі, з якими неминуче вони зіткнуться. Наприклад, як показує досвід викладачів кафедри інжинірингу машинобудівних технологій, араби у себе на батьківщині недостатньо вивчають математику і геометрію, тому технічні предмети представляють для них величезні труднощі, часом і нерозуміння лекцій, що може негативно позначатися на всьому процесі навчання в цілому. Справитися з подібними проблемами можливо при детальному вивченні відмінностей в структурі, методах і формах педагогічних освітніх систем в їх країнах, що є актуальним завданням для викладачів нашого університету.

Найбільш важливу педагогічну проблему, яка стоїть перед викладачами та працівниками кафедри, можна охарактеризувати як взаємодію освітньої, адаптаційної і виховної функцій іноземних студентів. Неодноразово ми проводили опитування в студентському середовищі, щоб зрозуміти і підсумувати перелік основних труднощів, з якими їм доводиться стикатися. Це і непристосованість до самостійного життя (побутової її сторони), і кліматичні особливості нашої країни, і комунікативні складності при спілкуванні з оточуючими, і відрив від дому, і чужа мова тощо [1]. Тому напрямок наукової та практичної діяльності в області інженерної освіти має включати в себе формування психолого-педагогічних компетенцій викладачів кафедри, необхідний диференційований підхід до системи освіти студентів-іноземців. Можна говорити і про надання консультацій, що дозволить більш індивідуально підходити до кожного студента. Необхідна також і перепідготовка викладачів: неодмінною умовою має бути знання іноземної

мови.

Серйозною перешкодою для входження України у світовий освітній простір є недостатнє володіння викладачами-предметниками іноземними мовами. Викладач загальноосвітніх дисциплін, що не належно володіє мовою, блокує студентам доступ до роз'яснення термінологічної лексики, що особливо актуально в технічних вузах. В подальшому при викладанні нами профілюючих технічних дисциплін інколи спостерігаємо неготовність окремих студентів до швидкого засвоєння предметів, такі студенти потребують окремої уваги, необхідно визначити їх рівень сприйняття нового матеріалу, більш детальних розяснень, терпіння і розуміння.

Слід зупинитися на функціях викладача, який працює з іноземними студентами. Вимоги до викладача фахових дисциплін в іноземній аудиторії дещо відрізняються від функцій викладача в українській аудиторії. Деякі складові подібного педагогічного процесу такі: психологічна компетентність викладача, знання етнічних і релігійних особливостей студентів, розуміння соціологічного статусу студентів, врахування їх адаптаційного періоду.

Одним із важливих організаційно-педагогічних умов тут має стати толерантно орієнтована поведінка викладача. Це не просто терпимість до студента за будь-яких обставин, а й активна взаємодія з ним, прояв взаємоповажного відношення і постійного діалогу.

Розуміючи під адаптацією іноземних студентів до навчання у вищому навчальному закладі університеті процес пристосування їх до нового освітнього середовища, освоєння ними навичок і вимог університету, з одного боку, і як неминучий наслідок, з іншого - перетворення освітнього середовища відповідно до потреб і національних особливостей іноземних студентів, створення умов для полегшення занурення іноземних студентів в навчальний процес. Таким чином, успішність процесу адаптації багато в чому визначається успішністю діалогу між суб'єктом освітнього середовища та іноземними студентами як суб'єктом соціальної адаптації. Найбільш важливою якістю викладача фахових дисциплін в аудиторії іноземних студентів є його високий рівень комунікативних здібностей, тому часто студент сприймає предмет через викладача.

Отже, контингент іноземних студентів, які приїжджають на навчання у наш університет, є різнорідним як за навчальним рівнем загальноосвітніх дисциплін, так і за рівнем мовної підготовки англійською (якщо вона була належною на батьківщині). Для проведення всіх видів занять необхідно враховувати навички та вміння, якими студенти реально володіють. Тому при складанні навчальних планів доцільно виходити з оцінки реальних знань, отриманих студентами на батьківщині, і спиратися на принципи спадкоємності і індивідуалізації навчання.

Література:

1. Пилипець М., Данильченко Л. Чинники впливу на навчання іноземних

студентів інженерним дисциплінам / Збірник тез доповідей IV міжнародної науково-методичної конференції «Актуальні питання організації навчання іноземних студентів в Україні» 2-4 травня 2018 р. - Тернопіль: Вид-во ТНТУ, 2018. - С. 102-105.

УДК 378.147.002.54:378.014.24(477)

Ольга Галушак, Михайло Галушак

Тернопільський національний технічний університет, Україна

ІННОВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Mykhailo Halushchak, Olha Halushchak

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

INNOVATIONS OF EDUCATIONAL PROCESS IN THE INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

Характерною рисою сучасного навчального процесу у закладах вищої освіти є його інноваційність. Це проявляється у впровадженні нових методів, підходів та прийомів для успішної реалізації завдань вищої школи. Реформування освіти в Україні з метою її визнання на європейському чи світовому рівні вимагає постійного підвищення її якості на основі впровадження освітніх інновацій з використанням новітніх навчально-інформаційних технологій. Цей процес передбачає запровадження змін в освітню діяльність усіх суб'єктів навчального процесу – викладачів, студентів та обслуговуючого персоналу.

Інтернаціоналізація вищої освіти вимагає від студентів постійного самовдосконалення завдяки стратегічному мисленню, оволодінню інноваційними методами навчання, підвищенню рівня професійних знань та самовихованню. З іншого боку, повинен постійно здійснюватися процес підвищення рівня знань, вмінь та навичок професорсько-викладацького персоналу навчальних закладів. Це передбачає належне стимулювання педагогів-новаторів, підвищення їх кваліфікації за рахунок здійснення стажувань, академічної мобільності не лише в межах країни, але й закордон, участі у міжнародних навчальних програмах.

Інноваційність освіти – це, в першу чергу, особистісна орієнтація студентів на кінцевий результат, бачення ними свого місця та ролі в суспільстві, прагнення до постійного оволодіння інноваційними технологіями. Навчальний процес повинен стати сумісною діяльністю